

A Győri Ítéltábla dr.Veisz Gábor ügyvéd által képviselt **felperesnek** az Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviseleti Osztálya által képviselt **I.r.** és a **II.r. alperesek** ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt a Székesfehérvári Törvényszék előtt folyamatba tett perében Székesfehérvárott, 2017.évi május hó 3.napján 27.P.20.709/2016/15.szám alatt hozott ítélet ellen a felperes részéről 16., 22. és 28.sorszám, az alperes részéről 18.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a felperes a fellebbezési eljárásban teljes mértékben pervesztes lett, a pártfogó ügyvédi díjat az állam viseli.

A feljegyzett fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Székesfehérvári Törvényszék a fellebbezéssel támadott ítéletével a felperes kereseti kérelmét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek 18.000 forint perköltséget.

Az irányadó tényállás szerint a 2004.évben indult alapperben a felperes a ... vel fennálló élettársi vagyonszövetségből eredő igényeit érvényesítette az örökösökkel szemben (PKKB 30.P.85.025/2004., Fővárosi Bíróság 24.P.22.699/2005., egyesítve ehhez a P.21.542/2007., II.rendű alperes neve 1.Pf.21.866/2011.).

A közjegyző a 2002.november 4-én elhunyt ... hagyatékát a testvér, azaz a 2003. március 4-én elhalálozott ... hagyatékának adta át, amelynek végrendeleti örökösei, ... és ..., vagyis az alapper alperesei voltak.

A több éves pertartam alatt nagy részben pártfogó ügyvédi képviselettel eljáró felperes a többször módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy 1989.április 20-tól 2002.november 4-ig a ...vel élt élettársi kapcsolatban. Az ennek időtartama alatt közösen szerzett, de élettársa nevében nyilvántartott ... utcai ingatlan 9/10 tulajdoni hányadát megszerezte, és kérte tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését. Az alapperben előterjesztett kereseti kérelme kiterjedt a tulajdonába adni kért ingatlanrész után érvényesített elmaradt haszonra, ingóságok kiadására, élettársának vállalkozásában elvégzett munka ellenértékére, az élettársa érdi házára fordított költségek megtérítésére, és egyéb igényekre is.

Az ügyben az I.r. alperes által 24.P.22.699/2005/77.sorszám alatt hozott részítéletet a II.rendű alperes neve, azaz jelen per II.r. alperese 1.Pf.21.866/2011/14.számú részítéletével helybenhagyta.

A jogerős ítéletek kifejtették, hogy az élettársi vagyonszövetségből eredő igények körében a részítélet meghozatalának feltételei fennálltak. Az alapper tárgyát képező ... utcai ingatlan tekintetében a felperes 12/100 részben szerzett tulajdonjogot. A felperes részítélettel érintett körben előterjesztett egyéb kereseti kérelmeit az eljáró bíróságok elutasították.

A jogerős ítéletek részletesen levezették a tulajdoni igény részbeni megalapozottságának indokait. Megállapították az élettársi kapcsolat fennálltának tényét, időtartamát, az élettársak közti szerzési arányt akként, hogy az élettársak a közös szerzéshez egymás közt egyenlő arányban járultak hozzá. Kitértek arra, hogy az elhunyt élettárs által korábban bérelt ingatlan megvásárlása során a tulajdonjog keletkezése a vétel időpontjára datálódik. A bérleti jog értékét a bérlő élettárs saját szerzési hozzájárulásaként kell számításba venni. A vételár részletekben való teljesítése tulajdonjogot a felperes javára nem eredményez.

A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.21.190/2012/19.számú részítéletével a jogerős részítéletet hatályában fenntartotta.

Akként foglalt állást, hogy az eljáró bíróságok az indokolási kötelezettségüknek eleget tettek, a tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével megalapozottan állították fel, és hivatkoztak az érdemi döntés alapjául szolgáló jogszabályokra is.

A Kúria rámutatott, hogy az eljáró bíróságok nem sértették a kérelemhez kötöttség elvét. Ez utóbbi nem jelenti a fél által megjelölt jogcímhez való kötöttséget is, így nem értelmezhető a kereset bíróság általi megváltoztatásaként az, hogy a bíróság az élettársi közös vagyon megosztása iránti igénytől elkülöníthető, egyéb elszámolási igényeket miként minősíti.

Az eljáró bíróságok a felperes keresetét helyesen, annak tartalma szerint értékelték: a felperes keresete az ...vel való élettársi együttélésük során szerzett közös vagyon megosztására, illetőleg az ingatlan-nyilvántartáson kívül megszerzett tulajdonjoga bejegyzésének a tűrésére irányuló un.jogalakítási kereset volt.

A teljesítés követelésének lehetősége a megállapítási kereset előterjesztését akkor is kizárja, ha egyébként a kért megállapítás az ellenérdekű féllel szembeni jogok megóvása végett szükséges lenne.

A Kúria rámutatott, hogy a felek közti élettársi vagyonszövetséget - a felperes érvelésével szemben - nem „az eljáró bíróságok szüntették meg”, hanem az élettárs, azaz ... halála.

A felperes a jelen eljárásban előterjesztett kereseti kérelmében egyetemlegesen kérte kötelezni az alpereseket 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére, vagyoni kártérítésként pedig az élettársi közös szerzeményű, ... utcai lakás 88 %-os tulajdonjoga értékére, továbbá 4.800.000 forint elmaradt haszonra és 2.500.000 forint harmadik személynek járó használati díjra tartott igényt.

Arra hivatkozott, hogy az I-II.r. alperesek az előttük folyamatban volt alapeljárásban megsértették a Pp.2.§. /1/ bekezdése szerinti tisztességes eljárás elvét azzal, hogy a felperes elhunyt élettársa nevében lévő ingatlanokat annak hagyatékaiként kezelték, noha azokat az élettársak közösen szerezték. Állította, hogy a pert pusztán élettársi vagyonszövetség megállapítása iránt indította.

Az I-II.r. alperesek megsértették a felperes tisztességes eljárás lefolytatásához való jogát azzal is, hogy a kereseti kérelmét megváltoztatták, és nem tájékoztatták arról, hogy nem élettársi per tárgyalása, hanem hagyatéki per folyik, amelyben a felperes követelését hagyatéki hitelezői igényként bírálják el. Az alperesek a megállapítási, jogalakítási és marasztalási keresetet összevonták, és annak ellenére, hogy a felperes megállapítási keresetét terjesztett elő, a jogerős részítélet jogalakítási kereset elbírálásának eredményét tükrözi.

Az alperesek nem vették figyelembe a Pp.50.§. /1/ bekezdésében írtakat, és nem vizsgálták az alapperben eljáró felek jog- és cselekvőképességét. Az alapperben I-II.r. alperesek perben sem állhattak volna.

Az alapperben eljáró bíróságok kirívó jogszabálysértéssel állapították meg, hogy az élettársi közös szerzeményű lakás az elhunyt élettárs 88 %-os különvagyonára.

A Pp. 2. §. /1/ bekezdését és az Európai Emberi Jogi Egyezmény 6.pontját is megsértették.

Az alperesek elsődlegesen a per megszüntetését kérték arra hivatkozással, hogy a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítani. A felperes kereseti kérelmében 500.000 forint megfizetését kérte, mely igény érvényesítése a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009.évi L. tv. (Fmhtv.) 3. §. /2/ bekezdés értelmében fizetési meghagyásos eljárásra tartozik.

Az alperesek érdemben a kereset elutasítását kérték arra hivatkozással, hogy az alapperben a kereseti kérelmet a jogszabályok betartásával és a felperes tisztességes eljáráshoz való joga figyelembe vételével bírálták el.

Az elsőfokú bíróság az alperesek permegszüntetésre irányuló kérelmét elutasította. Álláspontja szerint a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti perekben ellentmondásba kerül az 1.000.000 forint alatti igények megtérítésének azon speciális szabálya, miszerint a fizetési meghagyás benyújtásakor az illeték lerovandó, az illetéktörvénynek - a bírósági és közigazgatási jogkörben okozott károk megtérítésének megkönnyítése céljából hozott - illetékfeljegyzési jogot biztosító rendelkezésével. Az ellentét úgy oldható fel, ha az ügyfél a közigazgatási jogkörben okozott kárigényt 1.000.000 forint alatti összeg esetén is közvetlenül bíróság útján érvényesítheti.

A Pp. 157.§. a) pontja (Pp. 130.§. (1) bekezdés b) pontja) alkalmazására a fentiek miatt az elsőfokú bíróság nem látott indokot.

Az érdemi döntésének indokolásában a törvényszék kifejtette, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogot a Római Egyezmény 6.cikk 1.bekezdése, az Alaptörvény 28.cikkének 1.bekezdése, illetőleg a Pp.2.§-a is megfogalmazza. Utalt arra, hogy az Alkotmánybíróság több határozatában is összefoglalta a tisztességes eljárás követelményeivel összefüggő joggyakorlatot (6/1998/VI.11./AB. határozat).

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alapügyben eljáró bíróságok a felperest az eljárási jogairól mindvégig tájékoztatták, lehetőséget biztosítottak számára keresetének felemelésére, leszállítására, az alperesi kérelmek észrevételezésére, pártfogó ügyvéd igénybevételére. Biztosították számára a Pp-ben meghatározott eljárási jogok érvényesülését, így a felperesnek a tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

Az elsőfokú bíróság az 1959.évi IV.tv. (rPtk.) 339.§./1/ bekezdés és 349.§./1/ és /3/ bekezdései tükrében vizsgálta az alapperben eljáró bíróságok - a felperes által állított - jogalkalmazási tévedéseire történő hivatkozásait.

A felperes súlyos jogszabálysértésként jelölte meg, hogy az alperesek megtevesztették a per tárgyának tekintetében: élettársi vagyonszösség megállapítása iránti pert indított, az alperesek azonban hagyatéki pert folytattak le, amelyben a felperes követelését hagyatéki hitelezői igényként bírálták el. A megállapítási jogalakítási és marasztalási keresetet összevonták.

E körben az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a felperes tévesen értelmezte a megállapítási kereset speciális voltát, annak előterjeszthetősége konjuktív feltételeit, azaz az alperessel szembeni jogvédelem szükségességét, és ezzel egyidejűleg a teljesítés követelésének kizártságát. Bármelyik feltétel hiánya a kereset elutasításához vezet.

A felperes figyelmen kívül hagyta, hogy az ítélet indokolása kitért az élettársi kapcsolat fennállta megállapítására is, valamint az ennek ideje alatt keletkezett szerzeményi vagyon körére, a jövedelmekre is. Mivel azonban a felperes az ebből származó vagyonrészére, illetve tulajdonjoga bejegyzésére is igényt tartott, ezért megállapítási kereset előterjesztésének Pp.123.§ -ban írt feltételei nem álltak fenn. Erről a perben elsőként eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság a felperest megfelelően tájékoztatta is.

A törvényszék kifejtette, hogy a perben a felperes az élettársa halálát követően ezen kapcsolatból származó igényeit kívánta érvényesíteni, az alperesek pedig - a Pp.3.§./2/ bekezdését alkalmazva, a keresetet annak tartalma szerint értelmezve - éppen ezen igényét bírálták el.

Nem teszi az alperesek eljárását jogszerűtlenné, hogy a közös vagyon körét, és a szerzési arányokat nem a felperes által állítottak szerint vették figyelembe, hanem a bizonyítékok mérlegelésével állapították meg, és a részítélettel elbírált körben az érdemi döntés a kereseti kérelemnek nem tesz maradéktalanul eleget.

Az elhunyt élettárs különvagyoni hányadának megállapítása során az I.r. alperes által helytelenül megállapított mértéket a II.r. alperes korrigálta, így jogsértés nem történt.

Az alperesek nem sértették a Pp.50.§. /1/ bekezdésében írtakat sem, mivel a felperes élettársa halálára tekintettel az igény csak annak jogutódaival szemben érvényesíthető, akik kétségtelenül azok a személyek voltak, akik az alapperben alperesként eljártak.

Emellett kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti perekben kártérítési felelősséget csak a kirívóan súlyos jogszabálysértés valósíthat meg. Az alapperben hozott döntés felülvizsgálatára azonban nincsen lehetőség.

A fentiek okán az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperesek a felperes jogait nem sértették, neki kárt nem okoztak.

A felperes a fellebbezésében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását kérte a kereseti kérelemben foglaltak szerint, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta. Az elsőfokú eljárásban előadottakat ismételve hangsúlyozta, hogy az alperesek megváltoztatták a felperes kereseti kérelmét és élettársi vagyonszövetség megállapítása helyett a per tárgya annak megosztása lett. A Pp.247.§. /1/ bekezdése sérelmével a kereset megváltoztatták.

Jogellenesen állították az alperesek, hogy az elhunyt élettárs „vagyon értékű bérleti joggal” rendelkezett, emiatt téves a jogutódok javára megállapított különvagyon rész mértéke. Az elhunyt élettárs bérletára volt az édesanyjának és nem örököse.

Figyelemmel arra, hogy a közjegyző hagyatékátadó végzését a bíróság hatályon kívül helyezte, ezért az alapperben olyan alperesekkel szemben folytatták az eljárást, akiknek örökösi volta nem volt megállapítva. A közjegyző az új hagyatékátadó határozatában már az I-II.r. alperesek jogerős ítélete alapján állapította meg ... és ... örökösi minőségét.

Sérelmezte a felperes, hogy a részítélet másodfokú bírósághoz történő részfelterjesztése során a másodfokú bíróság úgy hozott döntést, hogy nem volt birtokában valamennyi periratnak.

A felperes 2017.december 22-én érkezett iratában a fellebbezési érvelését azzal egészítette ki, hogy az alapper alpereseivel szemben büntető eljárás van folyamatban. Előadta, hogy ... és ... már 2004.év folyamán jogerős hagyatékátadó végzés nélkül bejelentkezett a ... utcai lakásba, ezért lakcímkártyájuk hamis közokirat, a lakás folyamatos használatát, hasznosítását nem teszi jogszerűvé. . Hivatkozott arra, hogy alperesek magánlaksértés, önbíráskodás, lopás bűncselekményeket követtek el vele szemben.

Az I.r.-II.r. alperesek a fellebbezési ellenkérelmeikben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték annak helyes indokaira tekintettel.

Rámutattak, hogy a felperes a fellebbezésében nem adta elő, hogy az elsőfokú határozat megváltoztatását milyen okból kívánja, a fellebbezésre okot adó, érdemi körülményre nem hivatkozott, pusztán az elsőfokú eljárásban előadottakat ismétli meg.

Állították, hogy a felperest az alapeljárás során nem érte joghátrány, az alperesek semmilyen károkozó magatartást nem tanúsítottak. A felülvizsgálati kérelem éppen azért volt alaptalan, mert az alperesek sem eljárásjogi sem anyagi jogi szabályt nem sértettek meg. A felperes fellebbezése kizárólag az alapügyben született jogerős és felülvizsgálattal is elbírált határozat tartalmát vitatja. Ezzel szemben a bírósági jogkörben okozott kártérítésre alapított kereset nem szolgálhat egy a jogerős határozatot követő rendkívüli perorvoslatként.

A kereseti tényállítások alapvetően alkalmatlanok a Pp.2.§./3/ bekezdése szerinti követelés sikeres érvényesítésére. E körben kiemelték, hogy a bíróság eljárási vagy anyagi jogszabálysértése sem képezheti alapját a Pp.2.§./3/ bekezdésében meghatározott igénynek, azt ugyanis csak az eljárási alapjogok megsértése alapozhatja meg. Mivel a felperes a tisztességes eljáráshoz fűződő jogának megsértését állítja, ezért keresete ténybeli alapjaként az esélyegyenlőség, a pártatlanság, igazságosság és bírói függetlenség sérelmét megvalósító konkrét tényeket kellett volna előadnia. Ezeknek hiányában tehát a felperesnek a Pp.2.§./3/ bekezdésére alapított igénye alaptalan.

A felperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból helytálló jogi következtetést levonva utasította el a felperes vagyoni és nem vagyoni kártérítés megfizetésére irányuló kereseti kérelmét.

A döntés indokaival az ítéletábra egyetért, azok ismételését mellőzve a fellebbezésben foglaltakra tekintettel az alábbiakat emeli ki.

A felperes a jelen perben előterjesztett kereseti kérelmében lényegileg az alapeljárásban hozott jogerős döntést sérelmezi, az alapperben elbírált anyagi jogi jogkérdésben elfoglalt álláspontot, azaz élettársi közös vagyon körét, a közös- illetve különvagyon szerzés mértékét vitatja.

Az ítéletábra e körben utal azon egyértelmű joggyakorlatra, miszerint a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése jogintézménye a jogerős döntés felülvizsgálatára nem szolgálhat (BH 1993.32., BDT. 2006.1496 BDT. 2013.2855.)

Az eljáró bíróságok nem a felperes kereseti kérelmét változtatták meg, erre eljárásjogi lehetőség sincs, „az ügy ura” a felperes. A Pp.247.§-ának szabályai is csak a felperesre vonatkoztatva értelmezhetők.

A fentiek mellett azonban Pp.3.§./2/ bekezdése lehetőséget ad a bíróságnak, hogy a fél nyilatkozatait nem alakszerű megjelölésük, hanem azok tartalma szerint értelmezve bírálja el. A felperes által az alapperben többször módosított kereseti kérelem tartalmát azonban a jogerős döntést hozó bíróságok helytállóan értelmezték - ahogy ezt az ítéleteket felülvizsgáló Kúria is megállapította -, és a kereseti kérelem tartalma helyes értelmezésével döntöttek annak megalapozottságáról.

Arra vonatkozó peradat, hogy az alapperben az I.r. alperes a felperes fellebbezésének másodfokú bírósághoz való felterjesztése során a részfelterjesztés szabályait megszegte nem merült fel, ezért a II.r. alperes a döntéshez szükséges valamennyi ügyirat birtokában hozta meg jogerős döntését.

A felperes által a fellebbezésben és az azt kiegészítő beadványaiban előadottak az elsőfokú bíróság megalapozott és részletesen indokolt döntésének megváltoztatására nem adnak alapot, ezért az ítéletábra a törvényszék ítéletét a Pp.254.§. /3/ bekezdése alapján annak helytálló indokaira tekintettel helybenhagyta.

Az ítéletábra kitér arra, hogy sem a felperes által vélelmezett, az alapper alperesei által elkövetett jogsértések, sem a jelen per II.r. alperese által az ítélet kiegészítése iránt előterjesztett kérelem a fellebbezési eljárás felfüggesztésére a Pp. 152.§. (1)-(2) bekezdései értelmében nem adnak alapot.

Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp.78.§. /1/ bekezdése alapján terhelő fellebbezési illeték a felperes teljes személyes költségmentessége okán a Pp. 84.§. és a 6/1986.(VI.26.) IM r. 13.§.-14.§. alapján az állam terhén marad.

A felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjáról az ítéletábra a Pp. 87.§. alapján rendelkezett.

ör, 2018.március 1.

Dr.Havasiné dr.Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr.Sarmon Hedvig sk.
előadó bíró

Dr.Vass Mária sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó